

Бекітемін

КМУ директоры

«Пригородный жалпы білім беретін мектеп»

Танжарыкова Г.

Академиялық адалдық ережелері

«Пригородный жалпы білім беретін мектеп» КММ

1. Жалпы ережелер

1. Білім беру бағдарламаларын іске асыратын білім беру ұйымдары қызметінің үлгілік қағидаларына сәйкес әзірленген білім алушылардың, мұғалімдердің, мектеп қызметкерлерінің академиялық адалдығын сақтау қағидалары білім беру процесіндегі академиялық адалдық қағидаттарын, мектеп қызметкерлерінің құқықтары мен міндеттерін, академиялық адалдықты бұзудың түрлерін және олар жасалған жағдайда шаралар қолдану тәртібін анықтау.

2. Осы Ереженің мақсаты – оқушылар мен мектеп ұжымында адалдық туралы түсінікті қалыптастыру, ашық, шынайы және сенімді қарым-қатынастар құру, сондай-ақ өмірде адалдықты дамыту мәселелерінде жауапкершілік. Академиялық адалдық «Пригородный жалпы білім беретін мектеп» КММ оқу үдерісіндегі басты құндылықтардың бірі болып табылады.

3. Ережеде мынадай ұғымдар пайдаланылады:

1) академиялық адалдық – жиынтық; жазбаша тапсырмаларды орындау кезінде (тест, эссе), емтиханға жауап беру кезінде (зерттеуде, өз ұстанымын білдіруде, қызметкерлермен, оқытушылармен және басқа оқушылармен қарым-қатынаста, сондай-ақ бағалауда) оқушылардың оқудағы адалдығын білдіретін құндылықтар мен принциптер.

2) бағаланған жұмыс:

- оқудың белгілі бір кезеңінде оның оқу жетістіктерін анықтау үшін ағымдағы бағалау кезінде студент орындайтын жұмыс немесе тапсырма (ауызша сұрау, жазбаша жұмыс, эссе, практикалық жұмыс, өзіндік жұмыс, ғылыми-зерттеу жұмысы және т.б.);

- оқушылардың оқу үлгерімінің деңгейін анықтау үшін қорытынды бағалау кезінде оқушылардың орындаған жұмыстары (жазбаша жұмыс, бақылау жұмыстары, ғылыми-зерттеу жұмыстары, кәсіптік-қолданбалы жоба және т.б.);

4. Әкімшілік бөлім оқушыларды осы ережемен таныстыруға міндетті.

5. Осы Ережені «Пригородный жалпы білім беретін мектеп» КММ әкімшілігі, қызметкерлері, оқушылары, олардың заңды өкілдері орындауға міндетті.

2 Академиялық адалдық принциптері

Оқу процесінің принципі – академиялық адалдық, оның орындалуын мектеп қамтамасыз етеді.

Академиялық адалдық принциптері:

1. адалдық – білім алушылардың бағаланатын және бағаланбайтын оқу жұмысының түрлерін адал, лайықты орындауы;

1. автордың және оның құқық мирасқорларының құқықтарын қорғауды жүзеге асыру – бағаланатын туындыларда бөтен сөзді, ойды дұрыс жеткізу және ақпарат көздерін көрсету арқылы авторлық құқықты тану және авторлық құқық объектісі болып табылатын туындыларды қорғау;

1. ашықтық – ашықтық, өзара сенім, студенттер мен оқытушылар арасындағы ақпарат пен идеялардың ашық алмасуы;

2. білім алушылардың құқықтары мен бостандықтарын құрметтеу – өз пікірлері мен идеяларын еркін білдіру құқығы;

3. теңдік – әрбір оқушылар академиялық адалдық ережелерін сақтауды және оларды бұзғаны үшін бірдей жауапкершілікті қамтамасыз етеді.

1. Оқушылардың құқықтары мен міндеттері

1. Оқушылардың құқығы бар:

1) осы ереженің мәтінімен танысу;

2) оқу процесінде өз пікірін еркін жеткізу;

3) осы ережелерді бұзғаны туралы негізсіз айыптаулардан қорғауға және дәлелдемелер беруге міндетті.

2. Оқушылар міндетті:

1) осы қағидалардың мәтінімен танысуға және оларды бұзудың салдарын білуге;

2) бағаланған және бағаланбаған жұмыстарды орындау кезінде академиялық адалдықты қатаң сақтауға;

3) авторды, шығарманың атауын және бетін көрсету арқылы басқа біреудің сөзі мен ойын жеткізу әдісін қолдануға;

4) бағаланған жұмыстардың соңында пайдаланылған әдебиеттер тізімін көрсету;

5) сенімді және сенімді ақпарат көздерін пайдалануға;

6) басқа оқушыларға орындалған бағаланған жұмысты бермеуге;

7) тапсырмалардың барлық түрлерін өз бетінше орындауға;

8) тесттерге, жаттығулар мен тапсырмаларға дайын жауаптарды немесе дайын жазба жұмыстарын қолданбауға;

9) емтихандарды тапсыру кезінде парақтарды, электрондық ақпараттық-коммуникациялық құралдарды қолданбауға;

10) орындалған жауаптары мен жұмысын басқа оқушыларға бермеуге және оқытудың адалдығы мен адалдығына күмән келтіретін және басқа оқушылардың соңғы нәтижелеріне нұқсан келтіретін әрекеттерге бармауға;

3. Қызметкерлер мыналарға міндетті:

1) оқушылар арасында ақпараттық жұмыс жүргізу;

- 2) білім алушыларды сенімді және сенімді көздерді таңдауға үйрету және қолдау;
 - 3) түсіндірмелерді, сілтемелерді және библиографияны пішімдеу әдістерін үйрету;
 - 4) оқушыларға орындалған жұмысқа барлық қатысушылардың авторлығын көрсете отырып, қағаз, электрондық және цифрлық тасымалдағыштарда жобалық әрекеттерді ресімдеу әдістерін үйрету;
 - 5) оқу процесінде өз пікірін айтуға үйрету;
 - 6) бағаланатын жұмысты аяқтамас бұрын оқушылармен академиялық адалдықты сақтау мәселелері бойынша түсіндіру жұмыстарын жүргізу;
 - 7) осы қағидаларда белгіленген талаптарды бұзудың кез келген мүмкіндігін болдырмауға;
 - 8) осы ережелерді бұзудың әрбір жағдайының қатаң есебін жүргізуге;
 - 9) ережені бұзудың әрбір жағдайы туралы әкімшілікке жазбаша хабарлауға міндетті.
4. Мектеп әкімшілігі мыналарға міндеттенеді:
- 1) мектеп қызметкерлері осы ережелерді оқушыларға түсіндіруін қамтамасыз ету;
 - 2) білім алушылар ережелерді бұзған жағдайда осы қағидаларда көзделген шараларды қабылдау жөніндегі жұмысты үйлестіреді;
 - 3) оқушылардың академиялық адалдықты орындауын бақылау және бақылау.

2. Бұзушылықтардың түрлері

Бұл ережелер оқшылардың, мұғалімдердің және мектеп қызметкерлерінің академиялық адалдықты бұзуының келесі түрлерін қарастырады:

1) плагиат:

- авторлығын растаусыз немесе дереккөзді көрсетпей, басқа көздерден алынған материалдарды ішінара немесе толық иемдену;

Плагиат әртүрлі формаларда көрінуі мүмкін:

- тиісті тыныс белгілерін (тырнақша) қолданбай және/немесе дереккөзді көрсетпей дереккөзге сілтеме жасау;
- дереккөзді көрсетпей қайталау;
- авторға сілтеме жасамай, біреудің идеяларын немесе дәлелдерін пайдалану;
- жазбаша жұмысты толық немесе ішінара досы немесе басқа оқушы тапсыруы;

2) сөз байласу:

- басқа оқушыға бағаланатын кез келген жұмысты орындау;

3) алдау:

- басқа оқушылардан бағаланған жұмысты көшіру;
 - бағаланған жұмысты қайта тапсыру;
 - бағаланатын жұмысты орындамаған немесе уақтылы орындамаған жағдайда жалған сылтаулар ұсыну;
- топтық жұмысты қамтымайтын екі немесе одан да көп оқушылардың бағаланған жұмысын орындауы;

- басқа оқушыға саналы түрде көмектесу: оған сіздің бағаланған жұмысыңыздан, кеңестерден көшіруге мүмкіндік беру, парақтарды, оқулықтарды және т.б.

- басқа адамдардың бағалаған жұмысын өзіндікіндей көрсету.

4) бағалауды, бағаланатын жұмыс деректерін бұрмалау:

- бағаларды бұрмалау, тапсырманың жауаптарын бағалау нәтижелері;

- зерттеу жүргізу кезінде мәліметтерді бұрмалау (қосу, енгізу, түзету), яғни сауалнама, сауалнама және басқа әдістер бойынша бақылаулардың өлшемдері мен нәтижелері;

- жазбаша емтихан жұмыстарының бағаларын жоғарылату;

- басқа оқушылардың бағаланған жұмысын қасақана бұрмалау немесе бүлдіру;

5) бағаланған жұмыстарға жауаптарды адал емес жолмен алу:

- бағаланатын жұмысты орындау барысында жауаптарды беру;

- басқа оқушылардың, педагогикалық ұжымның немесе қызметкердің көмегімен бағаланатын жұмысты жүргізер алдында ішінара немесе толық материалды алу (жауаптары бар тест тапсырмалары, емтихан билеттері мен тапсырмалары, жазбаша емтиханға арналған тапсырмалар);

- бағаланатын жұмыстарды жеке меншік ретінде шығару үшін сатып алу немесе алудың басқа тәсілдері;

- бағаланатын дайын жұмыстарды сатып алуға және/немесе сатуға жәрдемдесу немесе басқа да құралдар;

6) ақпаратты немесе құрылғыларды теріс пайдалану:

- бақылау бағалау жұмысын орындау, тестілеу кезінде электрондық, цифрлық, қағаз тасымалдағыштардағы, техникалық құрылғылардағы ақпаратты пайдалану;

- бағаланған жұмысқа кез келген жауаптарды кез келген тәсілмен, соның ішінде электронды пошта, компьютер және т.б. арқылы жүктеп алу;

- педагог қызметкердің бағаланған жұмысына қатысты материалдарын қағаз және электронды тасымалдағыштарға кабинеттен шығару және/немесе компьютерден көшіру.

3. Жауапкершілік пен жазалау

Оқу процесіне қатысушылар академиялық адалдық қағидаттарын бұзғаны үшін моральдық жауапкершілікте болатынын есте ұстауы керек.

Плагиат қарапайым ереже бұзудан асып түседі және қоғамға қарсы ауыр қылмыс ретінде қабылданады және басқа адамдардың материалдарын пайдаланғаны үшін жазаланады.

Бұзушылықтың әрбір жағдайын оқытушылар тіркейді және студенттің ағымдағы немесе қорытынды жұмысын бағалау рәсіміне қатысуға рұқсат етілмейді. Оқушыға ескерту беріледі.

Академиялық адалдықты бұзу түрлерінің бұл тізімі толық емес және қажет болған жағдайда толықтырылуы мүмкін.

6. Ережелер бұзылған жағдайда шаралар қолдану тәртібі

1. Академиялық адалдықтың бұзылуын анықтауға болады:
 - 1) ағымдағы бағалау кезінде;
 - 2) қорытынды бағалау кезінде.
2. Оқушылардың оқу жетістіктерін ағымдағы бағалау немесе аралық бақылау кезінде плагиат немесе сөз байласу анықталған жағдайда:
 - 1) оқытушы осы қағидаларға қосымшаға сәйкес нысан бойынша ережелерді бұзу туралы хаттама жасайды. Ереженің бұзылуы туралы хаттама тиісті заттай дәлелдемелермен және оқушылардың жұмыстарының көшірмелерімен мектеп директорына беріледі;
 - 2) жүйелі түрде бұзылған жағдайда (үш және одан да көп рет) оқытушы ережені бұзу туралы белгіленген нысан бойынша хаттама жасайды.
3. Оқу жетістіктерін аралық бағалауды өткізу кезінде плагиат, сөз байласу, алдау, бағаларды, деректерді, бағаланған жұмысты бұрмалау, бағаланған жұмысқа білім алушылардың жауаптарды адал емес алуы, сондай-ақ оқу жетістіктерін аралық бағалау кезінде ақпаратты немесе құрылғыларды заңсыз пайдалану фактілері анықталған жағдайда оқытушы немесе уәкілетті тұлға белгіленген нысандағы ережені бұзу туралы хаттама жасайды.
4. Оқушылармен бағаланатын жұмысты орындау барысында пара алу, алаяқтық, мәліметтерді бұрмалау анықталған жағдайда оқытушы жұмыстан шығаруды қоса алғанда, тәртіптік жауапкершілікке тартылады.
5. Комиссия жұмысын ұйымдастыру ережемен және мектептің ішкі ережелерімен реттеледі.

4. Комиссия

Мектеп жанындағы комиссия білім беру үдерісіне қатысушылардың құқықтарын қорғайтын және «Пригородный жалпы білім беретін мектеп» КММ оқушыларының білім беру қызметінің нәтижелеріне моральдық-этикалық баға беретін тәуелсіз сараптама органы ретінде құрылған.

Аттестаттау комиссиясының міндеттері мен функциялары

- мектеп оқушылары арасындағы академиялық адалдықтың алдын алу;
- академиялық әділетсіздік жағдайлары кезінде тәуелсіз сараптама жүргізу: алдау, плагиат, сөз байласу және т.б.
- жазбаша жұмыстың кез келген түрін орындау кезінде этикалық нормалар мен академиялық адалдық принциптерінің сақталуын бағалау.

Комиссияның негізгі функциялары:

- академиялық адалдық пен этикалық нормаларды бұзуға байланысты академиялық кезеңде және аралық бағалау кезеңінде туындаған даулы мәселелерді қарастыру;
- оқу үдерісіне академиялық адалдық қағидаттарын енгізу және оқушылардың этикалық нормаларды бұзатын мінез-құлықтарының алдын алу бойынша іс-шаралар өткізу;

- тәртіп бұзу фактісі бойынша комиссия жұмысының нәтижелері бойынша отырыстар өткізу;

Комиссияның құрамы

- комиссия құрамы әкімшілік, мұғалімдер, мектеп үкіметінің мүшелері арасынан құрылады және директордың бұйрығымен бекітіледі.

Комиссия туралы ереже:

- этикалық нормаларды бұзу және академиялық адалдық фактілері анықталған жағдайда комиссия отырыстары өткізіледі.
- комиссия оқушылардың жазба жұмыстарына сараптамалық бағалау жүргізеді және академиялық адалдықтың көрінуіне байланысты жағдайларды талдайды (алдау фактілері, бірдей жұмыс, жоғары бағалар)
- берілген жазбаша жұмысты сараптау және оқушылардың жол берілмейтін мінез-құлқын талдау нәтижелері бойынша комиссия мынадай қорытынды жасай алады:
 - плагиат, алдау немесе қайталау фактілері анықталса, оқушының жазба жұмысын тоқтату.
 - бақылау шарасын қайталауды ұсыну;
 - тестті қайта тапсыруды ұсыну;
 - сөгіс жариялауға.

Осы ереже бекітілген күннен бастап күшіне енеді және кез келген толықтырулар мен өзгертулер енгізілгенге дейін қолданыста болады.

АКТ
академиялық адалдық ережелерін бұзу туралы

Пән:	
Оқу іс-әрекетінің түрі:	
Мұғалімнің толық аты-жөні	Оқушының толық аты-жөні:
	сынып _____
Күн: В Бұзушылықтың сипаттамасы: Оқытушы немесе емтиханға қатысуға уәкілетті тұлғаның қолы: 20__ г.	
Қол қою _____ 20__ г.	
Мен актіні оқыдым: Мектеп директоры: 20__ г.	
Сынып жетекші: 20__ г.	

АКАДЕМИЯЛЫҚ АДАЛДЫҚ КОДЕКСІ
«Пригородный жалпы білім беретін мектеп» КММ оқушылары

Пригородный жалпы білім беретін мектептегі оқу процесіне қатысушылардың адалдығы мен адалдығын қамтамасыз ету үшін барлық оқушылар келесі нормалар мен ережелерді басшылыққа алуы керек:

Менің жеке интеллектуалдық күш-жігерім келесі нәтижелермен көрсетіледі: тесттерге жауаптар, тапсырмалар және өздік жұмыстар, үй тапсырмалары мен зертханалық жұмыстар, жобалар немесе басқа жазбаға жұмыстар.

Мен міндеттенемін:

- дәлелді себепсіз кешігіп келуге немесе келмеуге;
- тапсырмалардың барлық түрлерін өз бетінше орындау;
- тесттерге, жаттығулар мен тапсырмаларға дайын жауаптарды, дайын жазбаға жұмыстарды, олар маған қалай қол жетімді болғанына қарамастан қолданбау;
- емтихан кезінде электронды ақпарат пен байланыс құралдарын пайдаланбау;
- орындаған жауаптарымды және жұмысымды басқа студенттерге бермеу және менің оқытуымның адалдығы мен адалдығына күмән келтіретін және басқа студенттердің соңғы нәтижелеріне зиян келтіретін әрекеттерге бармау;
- жазбаға жұмысты орындау кезінде сілтемесіз және дәйексөзді дұрыс пішімдеусіз басқа біреудің мәтінін пайдаланбаңыз;
- жоғары баға алу үшін отбасылық немесе ресми байланыстарды пайдаланбаңыз.

Академиялық адалдық кодексіне сәйкес менің барлық жауаптарым мен жұмысым жеке еңбегімнің және жеке интеллектуалдық күш-жігерімнің нәтижесі екенін растаймын.

Мен осы принциптерді қабылдаймын және Академиялық адалдық кодексінің ережелерін білуге және өз өмірімде оларды басшылыққа алуға міндеттенемін.